

STUDIEDAG ■ 4 november 2011

‘Wie ben ik?’

Over identiteitsontwikkeling
na afstand en adoptie

Stichting Adoptievoorzieningen
voorbereiding en nazorg op één lijn

9.45 – 16.35 uur Nieuwegein's Business
Center (NBC), Blokhoeve 1 te Nieuwegein
(slechts 10 tramminuten van Utrecht CS)

De studiedag 2011 is georganiseerd i.s.m. de Stichting
Ambulante Fiom.

'Wie ben ik?'

Stichting Adoptievoorzieningen
voorbereiding en nazorg op één lijn

Over identiteitsontwikkeling na afstand en adoptie

OCHTEND • lezingen • panelgesprek

■ Binnenlands geadopteerde jongvolwassenen en hun relaties

Spreker: Dr. M.C. Dekker

Presentatie van de kersverse resultaten van een onderzoek naar het welbevinden van jongvolwassen binnenlands geadopteerden. Het is voor het eerst dat een dergelijk onderzoek is gedaan. Centrale vraag: 'In hoeverre verschillen jongvolwassen binnenlands geadopteerden van jongvolwassen niet-geadopteerden en interlandelijk geadopteerden ten aanzien van het ontwikkelen van hun identiteit en het aangaan van intieme relaties?'
■ *Mariëlle Dekker is wetenschappelijk onderzoeker/psycholoog Algemene en Gezinspedagogiek - Universiteit Leiden/AdoptieDriehoek OnderzoeksCentrum.*

■ Op zoek naar identiteit, op zoek naar intimiteit

Spreker: M. Coppens

Het zoeken naar de eigen identiteit blijkt vaak een zoektocht naar erkenning, herkenning, intimiteit en zingeving. Vanuit een theoretisch kader en aan de hand van praktijkvoorbeelden schetst Mea Coppens ingangen om dit proces als hulpverlener te begeleiden. Inzichtelijk wordt hoe geadopteerden, in de loop der jaren, een weg zoeken naar zichzelf, de ander, hun herkomst én hun toekomst.
■ *Mea Coppens is in adoptie gespecialiseerd maatschappelijk werker bij Stede Fiom in Utrecht. Vanuit haar eigen praktijk geeft ze psychotherapie, coaching, supervisie en training.*

■ Panelgesprek

In de voorstellingen van cabaretier en geadopteerde Daniël Arends komt afstand en adoptie regelmatig om de hoek kijken. Enkele volwassen geadopteerden reageren op een aantal fragmenten uit zijn shows.

Accreditatie

Accreditaties voor BAMw, de NIP (her)registratieregeling Kinder- en Jeugdpsychologen, de NVO (her)registratieregeling Orthopedagoog-Generalist en FGZP zijn in aanvraag.

PROGRAMMA

- 09.00 - 09.45 uur • **Ontvangst**
- 09.45 - 09.55 uur • **Opening**
- 09.55 - 10.40 uur • **Lezing**
- 10.40 - 11.10 uur • **Pauze**
- 11.10 - 11.40 uur • **Panelgesprek**
- 11.40 - 12.30 uur • **Lezing**
- 12.30 - 13.45 uur • **Lunch**
- 13.45 - 15.00 uur • **Eerste ronde workshops**
- 15.00 - 15.20 uur • **Pauze**
- 15.20 - 16.35 uur • **Tweede ronde workshops**
- 16.35 uur • **Borrel**

Kom ook!

Aanmelden kan via www.adoptie.nl. De kosten bedragen € 145,- per persoon (incl. lunch en borrel).

Meer informatie

Kijk op www.adoptie.nl bij professionals.

Georganiseerd i.s.m. Stichting Ambulante Fiom.

MIDDAG • workshops • minilezing

■ Psychosociale weerbaarheid voor kinderen en ouders

De identiteitsontwikkeling komt bij adoptiekinderen door hun kwetsbare geschiedenis soms in de knel. De weerbaarheidstraining 'Ho, tot hier en niet verder...!' helpt kinderen van 7 tot 12 jaar sterker te worden. Op een speelse manier leren zij vaardigheden om hun eigen kracht te vinden en daarbij rekening te houden met anderen. Ouders en andere opvoeders helpen hen daarbij en krijgen handvatten aangeboden om dat te doen. Gemakkelijke kleding is aanbevolen.
■ *Door: Monique van der Beek en Ann Boonstra. Beiden zijn gecertificeerd trainer 'Ho, tot hier en niet verder...!'*

■ Identiteitsproblemen in gezinnen met geadopteerde pubers

Voor geadopteerde pubers zijn identiteitsvragen als 'Wie ben ik en bij wie hoor ik?' lastiger te beantwoorden dan voor niet-geadopteerde pubers. Aan adoptieouders de taak hun kinderen hier zo goed mogelijk bij te begeleiden. Maar hoe doe je dat als je puber zich vreselijk tegen je afzet? Ook adoptieouders kunnen zich in deze periode onzeker voelen. Wat kunnen hulpverleners doen als ouder en kind vast dreigen te lopen?
■ *Door: Rita Kobussen, orthopedagoog bij Stichting Adoptievoorzieningen en Marianne*

Hoogenboom, maatschappelijk werker bij het adoptieteam van Horizon.

■ Levensboek: een krachtig middel bij identiteitsvorming

Hoe raak ik in gesprek met het kind over het verlies van zijn geboorteouders? Hoe wordt het leven voor dat kind net zo 'overzichtelijk' als voor een ander kind? Belangrijke vragen voor adoptieouders, maar ook voor hulpverleners. Het maken van een levensboek is een geweldige manier om aan deze vragen te werken. Laat u in deze workshop inspireren!
■ *Door: Karin van Hoorn, pedagoog, adoptie moeder en auteur van 'Levensboek van een adoptiekind'.*

■ Identiteitsontwikkeling van special-needskinderen

In deze workshop staat de vraag centraal: 'Hebben deze kinderen iets extra's nodig om te leren omgaan met de special need in combinatie met het feit dat ze afgestaan en geadopteerd zijn?' Gestart wordt met een aantal beelden van (pre)pubers met een special need. Ze vertellen iets over hun persoonlijke ervaringen, kwetsbaarheid en kracht. Daarna worden theorie en praktijk met elkaar verbonden.
■ *Door: Marion van Olst, pedagoog bij Stichting Adoptievoorzieningen.*

■ De 'ik-versterkende' werking van symbooldrama

In de puberteit/adolescentie duiken vaak vroege traumatische ervaringen weer op. Toegedekte gevoelens van diepe eenzaamheid steken de kop op en komen vaak op een niet herkenbare manier naar buiten. In symbooldramatherapie worden deze onbewuste stemmingen en gevoelens in dagdromen en tekeningen gesymboliseerd. Aan de hand van voorbeelden uit de praktijk vertelt Elly Klompe over de werking van symbooldrama.
■ *Door: Elly Klompe, vrij gevestigd symbooldramatherapeut en gespecialiseerd in adoptiehulpverlening.*

■ Uit het oog uit het hart? De invloed van onzichtbare familiebanden

Hilbrand Westra gaat in deze workshop dieper in op de zichtbare en onzichtbare invloed van de banden met de biologische familie. Hij legt uit waarom en hoe contextueel systemisch werken een waardevolle manier kan zijn om geadopteerden weer in verbinding te brengen met hun roots.
■ *Door: Hilbrand Westra, internationaal organisatiedeskundige. Hij heeft zich toegelegd op Contextueel en Transcultureel Systemisch werk naar Bert Hellinger en Wolfgang Konighaus.*

■ Zoeken naar biologische familie: antwoorden of nieuwe vragen?

Voor veel geadopteerden is alleen al het nadenken over het al dan niet op zoek gaan naar biologische familie een ingrijpend proces. Centrale vraag is vaak: 'Wat maakt mij tot wie ik ben?' In deze workshop wordt ingegaan op verschillende aspecten van zoekacties. Ervaringen vanuit de hulpverlening worden aangevuld met persoonlijke ervaringen van een geadopteerde.
■ *Door: Koojsje Lousma en Tom Hendriks, beiden maatschappelijk werker bij de Fiom. Zij hebben veel ervaring in de psychosociale begeleiding van geadopteerden bij zoekacties.*

■ In één klap moeder, en ook weer niet

Ook in het Nederland van nu zijn er vrouwen die hun kind afstaan ter adoptie. Wat weten we van deze afstandsmoeders? In welke omstandigheden komen ze tot hun besluit en wat is kenmerkend voor hedendaagse afstandszaken? Presentatie van de resultaten van recent onderzoek van Fiom i.s.m. Radboud Universiteit naar afstandsmoeders in Nederland. Aansluitend discussie over de gangbare praktijk.
■ *Door: Astrid Werdmuller, maatschappelijk werker bij de Fiom. Zij heeft meegewerkt aan het onderzoek.*

■ Identiteit van adoptieouders

In de workshop worden de specifieke kanten van de identiteit van adoptieouders belicht. Tevens komt aan bod wat dit betekent voor de identiteit van het adoptiekind. Naast kennisoverdracht zal op een interactieve wijze samen gezocht worden naar de beeldvorming van deze identiteit van adoptieouders.
■ *Door: Liesbeth Groenhuijsen, GZ-Psycholoog. Zij werkte 15 jaar bij de Raad voor de Kinderbescherming en schreef 'Met het vliegtuig geboren'.*

■ Minilezing - Opgroeien met twee culturen: struikelblok of verrijking?

Mensen die opgroeien met meer dan een cultuur in hun achtergrond, identificeren zich vaak bijna helemaal met de dominante cultuur waarin zij leven. Daarmee ontkenen zij een groot deel van de eigen identiteit. De cultuur waarmee men niet meer in aanraking is, blijkt sterker door te werken dan men zou vermoeden. Het ontwikkelen van bi-culturele competenties is van groot belang.
■ *Door: Irene Ypenburg, onderzoekster en schreef 'De multiculturele persoonlijkheid als gevolg van adoptie en migratie - een gouden kans'.*

Tot ziens op
vrijdag 4 november!